

Svensk Kärnbränslehantering AB
(registrator@skb.se)

Samrådssynpunkter – tillkommande åtgärder och verksamheter för kärnbränsleförvaret

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) skickade den 4 juli 2024 ut en inbjudan till avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken gällande ansökan om tillstånd till upplag av jord och berg samt återvinning i Forsmarksområdet, Östhammars kommun. Syftet med avgränsningssamrådet är att diskutera omfattningen och avgränsningen av den miljökonsekvensbeskrivning som SKB ska ta fram och lämna in tillsammans med ansökan.

Digitalt samrådsmöte genomfördes den 30 september 2024. Skriftliga synpunkter på den planerade ansökan ska lämnas till SKB senast den 18 oktober 2024.

Bakgrund

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). SKB planerar att i närtid påbörja utbyggnad av SFR samt uppförande av Kärnbränsleförvaret, två arbeten som kommer att generera stora mängder bergmassor samt en del jordmassor.

I underlaget för nu aktuellt samråd framför SKB att behovet av ytterligare lagringsytor, det vill säga utöver de som planeras i direkt anslutning till SFR och Kärnbränsleförvaret, är en ändrad masshanteringsstrategi. SKB har antagit en färdplan för hållbart byggande och drift och bergupplagen ingår som en del i bolagets arbete med att begränsa klimatpåverkan och skapa förutsättningar för cirkulära flöden. Istället för att transportera bort bergmassor från området planerar SKB nu att uppföra ytterligare ett eller två bergupplag i Forsmark. Massorna planeras i första hand att användas för projekt i närområdet, inklusive förslutning av SFR och Kärnbränsleförvaret.

Den planerade verksamheten

I samrådsunderlaget, och på samrådsmötet den 30 september, har SKB redogjort för den planerade verksamheten. Den planerade verksamheten omfattar mottagning, lagring, hantering och återvinning av jord- och bergmassor. Eventuella massor som inte kan nyttiggöras kommer att lämnas kvar (deponeras)

på anläggningen. I samrådsunderlaget redogör SKB för förutsedda miljöeffekter som till exempel utsläpp till vatten, buller, damning och påverkan på natur- och kulturmiljö. Verksamheten planeras pågå under flera decennier, preliminärt till 2080-talet.

Den planerade verksamheten är tänkt att ligga inom eller i anslutning till Forsmarks industriområde. SKB har, efter en lokaliseringstudie, valt ut tre möjliga områden som presenterats under samrådet; *område 2 Kraftverksvägen (Berkinge 9:1)*, *område 4 Ön (Ön 1:1)* och *område 8 Ön Syd (Ön 1:1)*.

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun deltog och framförde synpunkter på samrådsmötet den 30 september 2024 men vill med detta skriftliga yttrande komplettera tidigare framförda synpunkter samt betona och förtydliga redan framförda synpunkter.

Verksamhetsbeskrivning

Under rubriken *4.1 Planerad verksamhet* i samrådsunderlaget framför SKB att tillgång till dricks- och tvättvatten för personal på anläggningen kommer att säkerställas genom att borra en brunn i anslutning till vald lokalisering. Under rubriken *4.2 Uppbyggnad av anläggningen* framförs att BDT- och spillvatten från personalboden planeras att, åtminstone inledningsvis, omhändertas i slutna tankar som töms med sugbil men anläggande av enskilt avlopp kan bli aktuellt i framtiden. SKB skriver i underlaget att anmälan till Östhammars kommun ska göras angående borrning av brunn men kommunen vill passa på att framföra att även omhändertagande av avloppsvatten från slutna tankar och anläggande av enskilt avlopp kräver anmälan och/eller tillstånd från kommunen.

De bergmassor som ska lagras på anläggningen kan komma att innehålla kväverester från sprängningsarbeten vilket, enligt beskrivning i såväl *4.4 Vattenhantering* som *6.3 Yt- och dagvattenhantering*, innebär att det tidvis kan finnas behov av kväverening. SKB skriver att metod för rening kommer att redovisas i kommande ansökan men kommunen vill även betona vikten av att det tydligt framgår vad som avses med *vid behov*, alternativt hur det avses bedömas om det finns ett behov eller inte.

Miljöns känslighet i området som kan antas bli påverkade

Östhammars kommun vill uppmärksamma SKB på att länsstyrelsen har ett utredningsområde för eventuell utökning av naturreservat i närområdet. Kunskap om denna process och dess aktualitet inhämtas från Länsstyrelsen i Uppsala län.

Angående kulturmiljön i område 2 Kraftverksvägen vill kommunen informera SKB om att ytterligare information om området finns i Upplandsmuseets skrift *Jord och järn - kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun*¹ från 1999, område Forsmarks bruks (s 85-91).

Förutsedda miljöeffekter

SKB framför i *6.5 Damning* att damning vid behov kan bekämpas genom bevattning. Även andra metoder för dammbekämpning nämns i

¹ *Jord och järn* är tillgänglig via Östhammars kommuns hemsida:
https://www.osthammar.se/globalassets/dokument/oversiktsplan/jord_och_jarn_op16.pdf.

samrådsunderlaget men kommunen vill påminna om att det är ont om dricksvatten i området och att det därför är viktigt att SKB i kommande ansökan tydligt redogör för den tänkta vattenkälla för dammbekämpningen. Kommunen noterar att SKB nämner recirkulation av vatten men anser ändå att det är viktigt att frågan hanteras i ansökningshandlingarna.

Övrigt

Östhammars kommun önskar i samband med kommande remiss av ansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) få ta del av gränser för aktuella utredningsområden som GIS-skikt.

Ulf Andersson
Samhällsbyggnadschef

